

A kemencék közül az egyiket egy vízvezető árok széléhez, a másikat egy feltöltött árokra építették. Az egyik kemencéből mindössze a sütőfelület és a kézzel formált fazéktöredékekből álló hőtartó réteg maradt meg.

Az objektumok betöltéséből nagyobb számban kézzel formált főzőedényekhez, fedőkhöz és kisméretű bögrékhez, ill. korongolt, szürke és téglaszínű hombárhoz, tálhoz, korsóhoz, valamint gömbtestű edényekhez tartozott töredékek kerültek elő. A kerámia kisebb részét a lassúkorongon készített, apró kavicsal soványított, fedőhornyos, vállukon bekarcolt csigavonallal díszített fazéktöredékek adták. Néhány gödörből és házból tojáslécsorral díszített terra sigillata oldaltöredékek is felszínre kerültek. Az állatcsontok között nagy számban voltak kutya-, sertés-, ló-, szarvasmarha- és kiskérődzőmaradványok. A használati tárgyak közül bikónikus orsógombok, edények aljából készített orsókarikák, őrlő-, fenő- és gömbös ütőkövek, valamint vaskések említhetők meg. Az egyik ház betöltéséből egy római bronzérme is napvilágot látott.

A leletanyag sokszínűsége, ill. az objektumok viszonylag gyakori szuperpozíciója alapján valószínű, hogy a területen legalább két időszakban telepedtek meg a szarmaták. A korábbi fázist a Kr. u. 3. sz. környékére, a fiatalabbat a késő szarmata korra tehetjük.

A leletek a KÖSZ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a kecskeméti Katona József Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Bottyán Katinka, Császi Dávid, Molnár Zsolt technikusok.

GULYÁS GYÖNGYI

103. Bugac, Bimbó, Juhász-tanya

(Bács-Kiskun megye) B, Sza

A Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai a Horvát tranzit gázszállító vezeték építése kapcsán 2009 őszén több ütemben megelőző feltárást végeztek a Bugac belterületétől É-ra, Bugac és Fülöpjakab közigazgatási határának közelében, egy mélyebb fekvésű területből kiemelkedő dombháton. A feltárások során bebizonyosodott, hogy az itt regisztrált két lelőhely összeér.

HT-2. lh. (KÖH 69207): Augusztus 17. és szeptember 24. között 1439 m² felületet kutattunk, 107 objektumot tártunk fel, amelyek többsége a szarmata korra keltezhető, de a szelvény É-i végében talált néhány gödör a kerámiaanyag (pl. belsődíszes tál) alapján a kora bronzkor időszakára datálható (Makó-kultúra). A szarmata telepjelenségek jelentős része kisebb-nagyobb méretű tárolóverem, másik hányaduk kerítő- vagy vízvezető árok. Néhány szabadtéri kemence és földbe mélyített épület szintén az érintett nyomvonalszakaszba esett. A település néhány terra sigillata, festett, valamint római pecsételt kerámia- és amphoratöredék alapján a Kr. u. 2–3. századra keltezhető.

HT-3. lh. (KÖH 69211): Augusztus 19. és szeptember 24. között 320 m² felületen kutattunk, melynek során 14, kivétel nélkül szarmata kori objektumot – nagyobb méretű tárolóvermeket, ill. kerítő- vagy vízvezető árkokat, valamint egy kemencét – tártunk fel. A viszonylag csekély mennyiségű leletanyag kevés lehetőséget kínált a pontosabb keltezésre; a teleprészlet kora a tőle É-ra elhelyezkedő településnyomokéval tartható azonosnak, azaz feltehetően 2–3. századi.

A leletek a KÖSZ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a kecskeméti Katona József Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Alács Attila, Bognár Margit, Kulcsár Kornél technikusok.

SÓSKUTI KORNÉL

104. Bugac, Bimbó, Udvardi-tanya (KÖH 69213)

(Bács-Kiskun megye) Sza, Ú, I

A lelőhely Bugac belterületétől ÉK-re, a Kővágó-éricsatorna Ny-i partján, egy Ny–K irányú homokdombon és annak lejtőin fekszik. A Horvát Tranzit gázszállító vezeték nyomvonalán 2009. október 7–22. között, a terepbejárás során azonosított HT-4 jelű lelőhely középső részén a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai több ütemben, összesen 1211 m²-en végeztek megelőző feltárást.

A nyomvonalon 108 objektum feltárását azonosítottuk. A 118 stratigráfiai egység között 81 gödör, 20 oszlophely, 14 árok és 3 ház volt, melyek közül 88 szarmata korinak, 6 újkorinak bizonyult, 24 pedig korhatározó leletanyag hiányában ismeretlen korú. A településobjektumok a lelőhely egész területén egyenletes sűrűségben oszlottak el.

A gödrök kerek vagy ovális alakúak, faluk egyenesen szűkülő, egyenesen vagy ívelten bővülő, aljuk vízszintes vagy homorú. A 90–150 cm mély, méhkas alakú gödrök általában hamus, kormos, paticsos, a sekélyebb objektumok barna, homokos betöltésűek voltak. A cölöphelyek több esetben szabályos rendszerben jelentkeztek, de sajnos a nyomvonal szűkös volta miatt a felszíni, faszerkezetes építményeket pontosabban nem lehetett rekonstruálni. Több oszlophely betöltésében is elszenesedett famaradványt figyeltünk meg. A település főképpen É-i és D-i szélein jelentkezett árkok Ny–K, ÉNy–DK vagy ÉK–DNy irányúak, faluk ívelten vagy egyenesen szűkülő, aljuk homorú. Funkciójuk szerint ezek vízvezető vagy kerítőárkok lehettek.

A felületen 3 félig földbe mélyített, egyenesen szűkülő falú ház került elő. Két épületnek csak egy-egy sarka esett a feltárási területre, míg a harmadiknak mintegy a felét kibonthattuk. Az építmény Ny–K hossz-tengelyű, közepén kerek cölöphellyel. A központi oszlop helye alapján a ház eredetileg 6 m hosszú lehetett. A keményre letaposott padlóval rendelkező épület D-i oldalán padka húzódott, melyen több ponton vörösre